

جو مردانه روزنامه نگاری مشهد را تعدیل کردیم

گفت وگو با عالیہ حجت زاده، یکی از اولین دانش آموخته های رشته روزنامه نگاری در ایران که بیش از ۳۰ دهه در حوزه بانوان قلم زده است

عکس: محمد بهمنشوربان / شهرآرا

اگر قوانین چک را
نمی دانید دسته چک
نگیرید

توپ را در زمین رسانه های مجازی نیندازید

در کتاب «طهران قدیم»
آمده است که «از جمله
اعتقادات عوام در دوره
قاجار این بود که دختر...

۱۵

شهر بانو

۹۹ ۵۵ ۱۳

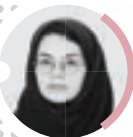
ه ویژه بانوان مشهد
۱۳۰۲ | دی الحجه ۱۴۴۱
۳۱۶۸۵ روزنامه شهرآرا

۴ پرورش در سایه آگاهی

در پرورش فرزندان، خانواده سالم بر پایه آگاهی رفتار می کند، آگاهی از تمام مراحل زندگی انسان که مهم ترین آن دوره کودکی و نوجوانی است. در تمام مراحل زندگی شاهد ۲ تحول هستیم: تحول جسمی قابل مشاهده و تحول روانی کمتر آشکار...

(آفاق)

هدی جاودانی
مترجم

نبرد زنان خبرنگار افغانستان برای نمایش چهره واقعی کشورشان

مورد خشونت علیه خبرنگاران در افغانستان به ثبت رسیده و البته موارد بسیاری نیز گزارش نشده است. سازمان «گزارشگران بدون مرز» اعلام کرده است پس از سقوط طالبان، با کشته شدن دست کم ۱۷ خبرنگار و عضو رسانه، سال ۲۰۱۸ یکی از مرگبارترین سال ها برای خبرنگاران افغانستان بوده است. این در حالی است که وقوع این حملات در مورد زنان خبرنگار افغانستان آمار بیشتری دارد و با اینکه زنان تنها ۱۷ درصد از نیروی کار رسانه را تشکیل می دهند، ۳۰ درصد آنان اعلام کرده اند مورد خشونت قرار گرفته اند.

به گفته رئیس اتحادیه ملی خبرنگاران افغانستان، فهیم دشتی، زنان خبرنگار بومی از اتوانایی های بسیاری برای فعالیت در رسانه های داخلی و بین المللی برخوردارند و باید خود راوی داستان های کشورشان برای دنیا باشند زیرا یک خبرنگار خارجی به پیچیدگی های فرهنگی افغانستان احاطه ندارد و به دنبال آن، تصویر ناقصی از این کشور به نمایش خواهد گذاشت.

فرشته، گزارشگر بیست و دو ساله شبکه «زن»، می گوید: مشکل ما تصویری است که خبرنگاران خارجی از افغانستان ارائه می دهند. آن ها به افغانستان می آیند و چهره ای منفی از ما به نمایش می گذارند، گاهی به این علت که بتوانند در کارشان پیشرفت کنند.

دیبیا می گوید که با همه سختی ها، نمی توان پیشرفت های به دست آمده را انکار کرد. او می گوید: ما طعم جنگ را چشیده ایم و همه داستان ها و وقایع آن را از نزدیک لمس کرده ایم. حالا می گوئیم بگذارید کمی هم از پیشرفت های افغانستان بگوئیم.

«افغانستان جای ترسناکی است، مخصوصا برای زنان. این حقیقت ندارد و تصویری است که رسانه های بین المللی عموما از افغانستان نشان می دهند.» این ها را دیبا، خبرنگار و مجری بیست و یک ساله شبکه «زن»، اولین شبکه تلویزیونی مختص زنان افغانستان، به زبان می آورد. دیبا دوستش فضای جامعه ای را بازناب می دهند که متولد و بزرگ شده آن هستند که البته چالش های بسیاری برایشان به همراه داشته است زیرا دنبال کردن حرفه خبرنگاری برای زنان افغانستان، در فضایی افراطی و دشواری است.

اما با وجود موانع بسیار، زنان خبرنگار افغانستان به مسیر خود ادامه می دهند و داستان های کشورشان را بازوایه مدمنحصر به فرد خود روایت می کنند. رشد فضای رسانه ای از دستاوردهای چشم گیر سال های اخیر افغانستان بوده است. تا پیش از سال ۲۰۰۱، شبکه ای خصوصی در افغانستان وجود نداشت اما طبق آمار سازمان غیردولتی «نی» (حامی رسانه های آزاد افغانستان) بدنه مطبوعاتی افغانستان اکنون از حدود ۱۰ هزار کارمند و خبرنگار رسانه تشکیل شده است که ۱۷۰۰ نفر از این تعداد را زنان تشکیل می دهند. برخی از این زنان که در رسانه های بین المللی فعالیت می کنند، در مواجهه با خطراتی قرار می گیرند که آن ها را از ادامه مسیر خبرنگاری باز می دارد. همچنین هیچ سازوکار قانونی ای برای محافظت و حمایت از خبرنگارانی که در مواجهه با تهدیدهای جانی قرار می گیرند وجود ندارد. طبق آمار «نی»، در طول ۱۰ سال گذشته، ۱۴۴۲

رسانه های زنان از مشروطه تا امروز

به مناسبت روز خبرنگار، در این شماره مروری بر رسانه های زنان و حضور آن ها در رسانه ها در تاریخ معاصر ایران خواهیم داشت. زنان از ابتدای ورود مطبوعات به ایران در روزنامه ها می نوشتند. البته ابتدا نوشتن آن ها کم و محدود بود. همچنین اغلب با نام مستعار مردانه می نوشتند و انتقادات اولین نشریه تخصصی زنان به نام «دانش» منتشر شد. این نشریه به مسائل خانهداری، بچه داری، طب، بهداشت و اخبار مربوط به مدارس دختران می پرداخت. پس از آن، در دوران مشروطه، زنان مجلات زیادی تأسیس کردند و درباره مسائل سیاسی روز مثل آزادی و استبداد و همچنین درباره حقوق زنان می نوشتند که البته عمر مجلاتشان معمولا کوتاه بود و به دلایل مختلف تعطیل می شد. این روند تا سال های انقلاب اسلامی ادامه پیدا کرد. بعد از انقلاب نیز نشریات زنان افزایش پیدا کرد و مجلات زنانه مذهبی و انقلابی نیز اضافه شد. در دوره های مختلف تاریخی، نشریات زنان رنگ و بوی شرایط سیاسی روز را در خود منعکس می کردند.

مسائل مورد نظر خود اظهار عقیده کنند و آن ها را نشر دهند. زنان در این شبکه ها هم از روزمرگی های خود می نویسند، هم مددغه ها و علایق زنانه خود مثل خاطرات، آشپزی و هنر ها را انعکاس می دهند، هم کسب و کارهای خود را راه اندازی می کنند، هم دیدگاه های اجتماعی، سیاسی و فرهنگی خود را بدون سانسور بیان می دارند و هم حقوق و مطالبات خود می نویسند. لذا این شبکه ها فرصت بسیار خوبی برای حضور رسانه ای زنان ایجاد کرده اند. البته حضور آن ها در این رسانه ها خالی از نقد نیست و بعضا موجب رواج بیش از حد مصرف گرایی، تجمل گرایی و خودنمایی می شود اما آنچه در این شبکه ها وجود دارد انعکاسی بی پرده از صدای زنان در جامعه امروز است. هرچند این صدا در مواردی خوشایند و مطلوب نباشد، باید آن را شنید، نقد کرد و برای بهبود، درباره آن آگاهی بخشی کرد.

بازتاب دیدگاه ها و مسائل زنان در فیلم های خود می پردازند و سعی می کنند از منظری زنانه به موضوعات جامعه نگاه کنند و صدای زنان را انعکاس دهند. البته حضور آن ها از نظر تعداد در سینما به خصوص در تلویزیون در مقایسه با مردان بسیار کم است. لذا در این حوزه نیز به نظر می رسد اگر برنامه ها حضور داشته باشند، می توانند به واقعی شدن تصویر زنان در این رسانه ها کمک شایان توجهی کنند. اما در چند سال اخیر، زنان رسانه جدیدی برای خود یافته اند که در آن تفاوت جنسیتی و مدیریت مردانه کمتر وجود دارد. شبکه های اجتماعی، رسانه هایی هستند که به زنان کمک کرده اند در فضایی برابر با مردان تولیدات خود را داشته باشند و فعالیت کنند. در این فضا زنان مجبور نیستند اولویت های سردبیران مرد یا کارگردانان و نویسندگان مرد را بازتاب دهند، بلکه به راحتی می توانند در مورد

امروز حدود ۴۰ درصد
از کارکنان مطبوعات را
زنان تشکیل می دهند.

زنان زیادی در مقام روزنامه نگار در این رسانه ها مشغول به کار هستند اما نکته درخور تأمل این است که تنها ۱۷ درصد از مدیران مطبوعات کشور را زنان تشکیل می دهند. این بدین معناست که فضای غالب در مطبوعات کشور مردانه و بیشتر مردان است. زنان روزنامه نگار نیز به علت مدیریت مردانه، مجبور می شوند مددغه ها و مسائل مورد نظر خود در حیطه زنان را با رای و نظر مدیران مرد هماهنگ کنند. لذا در بسیاری از روزنامه ها، موضوعات زنان به اولویت های پایین تر ارجاع داده می شود یا اصلا به آن ها پرداخته نمی شود. افزایش مدیریت زنان در مطبوعات کشور می تواند به تجمیع ظرفیت بانوان رسانه ای بازتاب بیشتر مسائل زنان در این رسانه ها شود.

در کنار مطبوعات، زنان وارد تلویزیون و سینما هم شده اند. زنان نویسنده و کارگردان به

(پرتو)

طاہرہ طہماسیبی
مدیرکل دفتر زنان و خانواده استانداری خراسان رضوی

مجمع مشورتی بانوان خبرنگار

طاہرہ طہماسیبی، مدیر کل دفتر زنان و خانواده استانداری، در این یادداشت به بررسی تشکیل مجمع زنان خبرنگار استان پرداخته است. او تشکیل این مجمع را بازوی خبری دفتر زنان و خانواده استانداری برای پیگیری مطالبات در حوزه زنان دانسته است. مجمعی که ساختاری مستقل خواهد داشت و دفتر بانوان استانداری در قالب حامی، به تشکیل آن کمک خواهد کرد.

نشت رسانه ای معاونت بانوان در پیشبرد اهداف انقلاب اسلامی، نقش بسزایی داشتند و اکنون نیز با گذشت بیش از ۴۰ سال از انقلاب، جایگاه ویژه زنان از دستاوردهای اساسی و مهم انقلاب به شمار می رود، جایگاه و نقشی که بارها امام خمینی (ره) و رهبر معظم انقلاب اسلامی در سخنرانی های مختلف به آن اذعان داشته و توجه همه را به آن جلب کرده اند. با وجود این، کماکان نقش زنان در تصمیم سازی ها و تصمیم گیری های کلان مدیریتی، آن نقشی نیست که انتظار می رود.

بر اساس رهنمودهای رهبری در بیانیه گام دوم انقلاب، زنان در آغاز چهل ساله دوم، نقش اساسی تری نیز بر عهده دارند و این نقش برای بانوان رسانه ای به دلیل فعالیت مستقیم در جبهه فرهنگی، بسیار پررنگ تر خواهد بود. در آستانه گرامیداشت مقام شهید صارمی و هفته خبرنگار دفتر زنان و خانواده استانداری، سعی در تشکیل مجمعی برای بانوان رسانه ای در مردادماه جاری دارد، مجمعی که به پیشنهاد بانوان خبرنگار در

نشت رسانه ای معاونت بانوان در پیشبرد اهداف انقلاب اسلامی، نقش بسزایی داشتند و اکنون نیز با گذشت بیش از ۴۰ سال از انقلاب، جایگاه ویژه زنان از دستاوردهای اساسی و مهم انقلاب به شمار می رود، جایگاه و نقشی که بارها امام خمینی (ره) و رهبر معظم انقلاب اسلامی در سخنرانی های مختلف به آن اذعان داشته و توجه همه را به آن جلب کرده اند. با وجود این، کماکان نقش زنان در تصمیم سازی ها و تصمیم گیری های کلان مدیریتی، آن نقشی نیست که انتظار می رود. بر اساس رهنمودهای رهبری در بیانیه گام دوم انقلاب، زنان در آغاز چهل ساله دوم، نقش اساسی تری نیز بر عهده دارند و این نقش برای بانوان رسانه ای به دلیل فعالیت مستقیم در جبهه فرهنگی، بسیار پررنگ تر خواهد بود. در آستانه گرامیداشت مقام شهید صارمی و هفته خبرنگار دفتر زنان و خانواده استانداری، سعی در تشکیل مجمعی برای بانوان رسانه ای در مردادماه جاری دارد، مجمعی که به پیشنهاد بانوان خبرنگار در

پرورش در سایه آگاهی

پیچیدگی پرورش فرزندانمان از کجاست؟

عصمت یوسفزاده
کارشناس ارشد مشاوره

در پرورش فرزندان، خانواده سالم بر پایه آگاهی رفتار می‌کند، آگاهی از تمام مراحل زندگی انسان که مهم‌ترین آن دوره کودکی و نوجوانی است. در تمام مراحل زندگی شاهد ۲ تحول هستیم: تحول جسمی قابل مشاهده و تحول روانی کمتر آشکار. هر دوی این تحولات مداوم در جریان است و بسیاری از موارد آن پیش‌بینی‌پذیر زیرا بر اساس قانون ثابتی پیش می‌رود.

پس پیچیدگی پرورش فرزندانمان از کجاست؟

➤ تجربه‌های عاطفی و روانی همان احساسات و یادگیری است

پاسخ در تفاوت‌های فردی است. تفاوت در روش و سرعت خاص هر کودک، خصوصیات به ارث برده و تربیت خاص والدین است. پس نباید انتظار داشته باشیم همه کودکان رفتار یکسانی داشته باشند. همچنین از تفاوت‌ها و ویژگی‌های خاص کودک استقبال کنیم چون همین

ویژگی‌های مستقل است که ما را به هم علاقه‌مند می‌کند. اگر شبیه هم بودیم، هیچ لذتی در ارتباطات نبود. البته روش‌های تربیت حتی در یک خانواده از فرزندی به فرزند دیگر بر اساس زمینه پذیرش خودش باید متفاوت باشد. مثلا روش کنترل قدرتمندانه درباره همه پاسخ

مساعد به همراه ندارد. برای ایجاد ارتباط و توانایی سازگاری با محیط و در نتیجه تعادل روانی باید زبان کودکان را یاد بگیرید و با تجربه‌های عاطفی و روانی

رشد تفکر منحصر به هر کدام آشناتر شوید. این تجربه‌های عاطفی و روانی در محیط رخ می‌دهد که بیشترین اثر آن توسط والدین منتقل می‌شود. تجربه‌های عاطفی و روانی همان احساسات و یادگیری است که در ترکیب خصوصیات ارثی، تربیتی و سرعت خاص او برایش حاصل می‌شود. والدین با مدیریت این تجربه‌ها او را قادر می‌کنند برخورد‌های اجتماعی لازم برای زندگی در خانواده یا جامعه را یاد بگیرد و شخصیت مخصوص به خود را داشته باشد. بر اساس این تجربه‌ها روش تفکر او شکل می‌گیرد و بر اساس روش تفکرش با محیط و مسائل زندگی برخورد می‌کند. تجربه‌ها به کودکان دانش می‌دهند مثلا اگر پدر و مادر به روش درست محبت کنند، دانش عاطفی شکل گرفته در ذهن کودک برای همیشه این خواهد بود که پدر

➤ دختران را از تجربه کردن محروم نکنیم

بگذاریم دختران از همان کودکی تجربه کنند و شخصیت و فردیت آن‌ها را تشویق کنیم تا اعتماد به نفس و احساس خاص بودن داشته باشند. این سکوی قدرتمند عاطفی هدیه‌ای بدون جایگزین خواهد بود برای دختران در لحظات تصمیم‌گیری زندگی تا پذیرای اشتباهاتشان باشند. برای تشویق او از ترکیب «دختر خوب» استفاده نکنید چون خوب بودن مساوی بدون اشتباه بودن نیست. اشتباهاتشان را بپذیریم و با کودک کان تجربه کنیم تا از کارهای کوچک شروع کنند آزمون و خطا کنند و در این فرایند فرصت اشتباه به آن‌ها بدهیم تا از خطاهایشان یاد بگیرند.

➤ تجربه‌های قابل یادگیری را طبق جنسیت تفکیک نکنیم

برای اینکه دختران ما در اجتماع

همگی بار جواهر و زر داشتند راهی ایران‌شهر شد. شاه هاماوران از دوری یگانه دخترش در رنج بود. چاره‌ای اندیشید و فرستاده‌ای سوی کی کاووس فرستاد و او را به هاماوران دعوت کرد. سودابه که پدر را می‌شناخت، دلش به این رفتن رضا نشد و به کاووس کی گفت کاین رای نیست تو را خود به هاماوران جای نیست

کی کاووس گوش به سخن سودابه نکرد و عزم رفتن کرد. چون شاه ایران با همسر و سران لشکر و همراهانش به آنجا رسید، با استقبال مردم و شاه روبه‌رو شد. یک هفته‌ای به خوشی گذشت که ناگهان شبی به دستور پدر سودابه، کی کاووس و سردارانش در بند شدند. چو سودابه پوشیدگان را بدید به تن جامه خسروی بر درید

سودابه رو به قربان‌شاه هاماوران گفت: اگر همسرم در بند است، مرا هم اسیر کنید. چون سخن به گوش پدر رسید، از روی خشم دستور اسارت سودابه را داد و او نیز در قلعه‌ای که کی کاووس اسیر بود در بند گرفتار شد.

سپاهی که همراه شاه ایران آمده بود، بی‌شاه و سردار به ایران بازگشت. خبر اسارت شاه ایران چون به گوش حاکمان شهرها رسید،

سر به شورش برآوردند. از طرفی، شاه توران زمین، افراسیاب، نیز قصد عزیمت به ایران و تسخیر کشور کرد و با ایرانیان وارد جنگ شد. سپاه ایران بی‌فرمانروا شکست خورد و به سیستان آمد و رستم را از اوضاع باخبر کرد. رستم نیز عزم جنگ با هاماوران کرد. خبر لشکرکشی رستم به گوش شاه هاماوران رسید و از شاه مصر و بربرستان کمک خواست. روز جنگ فرارسید اما قبل آن، رستم پیکی سوی کی کاووس دربند فرستاد: ترسم پیروزی ما در جنگ موجب خشم شاه هاماوران شود و تو را آزار رساند. فرستاد پاسخ که مندیش از این نه گسترده از بهر من شد زمین و دیگر که دارنده یار من است پناه است و مهرش حصار من است رستم جنگ را آغاز کرد و بسیاری از سپاه دشمن کشته شدند و شاه بربرستان اسیر شد. چون این اوضاع را شاه هاماوران دید، به رستم قول آزادی کی کاووس را داد. بدین‌سان، شاه ایران و سرداران آزاد شدند و بازگشتند. در ایران نیز با افراسیاب جنگیدند و افراسیاب که کشته‌های سپاه را دیده بود، پا به فرار گذاشت و ایران دوباره پیروز میدان شد.

ببینید، تردید نکنید که حرف‌های او می‌تواند برای زنانی که هم‌علاقه دارند تأثیر اجتماعی داشته باشند و کار کنند و به علایقشان برسند و هم می‌خواهند مادر باشند، مادری خوب و کافی، کتابی است بسیار خواندنی و مفید.

آن چنان که بودیم
نویسنده: لیلی گلستان

نقدبسه زمانی

کارشناس ارشد پژوهش هنر

صف

وصلت با سودابه و جنگی که درگرفت

➤ کی کاووس پادشاه ایران زمین بود که وصف دختر شاه هاماوران را شنید. قصد کرد با او ازدواج کند، و یکی از نزدیکان را نزد شاه هاماوران فرستاد.

نماینده سودابه را برای کی کاووس خواستگاری کرد اما پدر سودابه دلش از غم رفتن دختر به درد آمد. از طرفی، اگر پاسخ منفی به فرستاده می‌داد، احتمال جنگ از سمت شاه ایران با هاماوران وجود داشت. از سودابه نظرش را پرسید:

چه گویی همی و هوای تو چیست بدین کار بنگر که رای تو چیست سودابه راضی به این وصلت بود. پدر نیز راضی به رضای دختر شد و به یک هفته نکشیده، سودابه به همراه چهیز به صدها شتر و اسب که

الهام یوسفی

فعال فرهنگی

شهرزاد

لیلی گلستان آن چنان که بود

➤ همه آدم‌ها در زندگی پستی یا بلندی‌های فراوانی را تجربه کرده‌اند، روزهای سختی که جانشان به لبشان رسیده و روزهای شادی که از دل شادی‌هایش خاطره‌های خوش به جا مانده. دقیقا این اسمش «زندگی» است. بعضی آدم‌ها اما زندگی پیچیده‌تر و پرفرازو فرودتری داشته‌اند، آن قدر که زندگی‌شان می‌تواند الهام‌بخش بسیاری از آدم‌ها باشد. شک ندارم که لیلی گلستان یکی از آن آدم‌هاست، نویسنده، مترجم، گالری‌دار و بیش از هر چیز یک مادر پرکار. یک بار در یادداشت کوتاهی به نام «مادر بودن و کار کردن» که در همین کتاب که می‌خواهیم به شما معرفی کنیم هم وجود دارد، نوشته بود: «روزی خبرنگار از من پرسید: شما بیشتر مترجم هستید یا گالری‌دار؟ در جوابش گفتم: یک مادر حمال!»

همه کسانی که سری در کتاب‌خوانی دارند لیلی گلستان را به واسطه ترجمه‌های خوش از شاهکارهای ادبیات جهان می‌شناسند. همه کسانی هم که سری در نقاشی و هنر دارند باز لیلی خانم را با گالری‌اش و علاقه‌اش به نقاشی و حمایت از نقاشان جوان می‌شناسند. اما این همه ماجرا نیست. لیلی گلستان مادر ۳ فرزند است. حالا بچه‌هایش سال هاست بزرگ شده‌اند و از آب و گل درآمده‌اند و به موفقیت‌های خودشان رسیده‌اند، اما لیلی گلستان وقتی از آن روزها می‌گوید، گفته‌هایش می‌تواند برای خیلی‌ها جالب و آموزنده باشد. مادری که در اوج تنهایی ۳ فرزند را بزرگ می‌کند با مشکلات و سختی‌های بزرگ

ایراندخت

غلامرضا آذری خاکستر
گوشه‌ریزه‌گر

➤ تاریخ روزنامه و روزنامه‌نگاری در ایران به ۱۸۲ سال قبل مقارن با حکومت محمد شاه قاجار می‌رسد. پس از انتشار نخستین روزنامه‌ها، اخبار و وقایع در سطح جامعه منتشر و مردم با تحولات سیاسی و اجتماعی آشنا شدند. در ابتدا بخش اندکی از جامعه تمایل به مطالعه روزنامه داشتند. به‌خصوص در بین قشر روشن‌فکر و باسواد این موضوع بیشتر انعکاس داشت. اینکه از چه زمانی زنان به مطالعه روزنامه پرداختند یا نخستین زنان روزنامه‌نگار چگونه وارد عرصه روزنامه‌نگاری شدند بخشی از تاریخ مطبوعات محسوب می‌شود که پژوهشگران این عرصه به آن پرداخته‌اند.

مقارن انقلاب مشروطه روزنامه‌ها محبوبیت خاصی بین مردم یافتند. زنان نیز تمایل داشتند با مطبوعات آن عصر همکاری کنند زیرا آن را ابزار مناسبی برای بیان افکار خود و دیگران و ارتباط با دنیای بیرون می‌دانستند. به این ترتیب، نخستین زنانی نیز که کار مطبوعاتی را در ایران آغاز کردند از همین دوران برخاستند. سید فرید قاسمی در کتاب «مطبوعات ایرانی» نخستین زن روزنامه‌نگار ایران را «عزت‌الملک خانم» ملقب به اشرف السلطنه (۱۲۸۰-۱۳۳۳ قمری/ ۱۸۶۳-۱۹۱۴ میلادی) معرفی می‌کند. او فرزند مرحوم عمادالدوله امام‌قلی میرزا، از نوادگان فتحعلی شاه قاجار، و همسر محمدحسن خان اعتماد السلطنه، مورخ مشهور دوران ناصری، بوده است. همچنین از نخستین زنان ایرانی‌ای است که با عکاسی آشنایی داشته و عکس‌هایی نیز به مناسبت‌های گوناگون تهیه کرده است. او در پنجاه و پنج سالگی در مشهد در گذشته است.

برخی نیز از «بی‌بی‌خانم استرآبادی»، نویسنده کتاب «معایب الرجال» به عنوان نخستین بانوی مطبوعات ایران یاد می‌کنند. بی‌بی‌خانم در زمان مشروطه در روزنامه‌های «حبل‌المتین»، «تمدن» و «نشریه مجلس مقاله می‌نوشت، براساس پژوهش ادوارد براون، اولین روزنامه زنان ایران را به نام «دانش» روجه میرزا احسین خان کحال در سال ۱۳۲۸ قمری/ ۱۲۸۹ خورشیدی در تهران منتشر کرد. «شکوفه» دومین روزنامه‌ای است که زنان چاپ و منتشر کرده‌اند. این روزنامه در سال ۱۳۳۱ قمری/ ۱۲۹۲ خورشیدی به مدیریت مریم عمید (مزمین السلطنه) منتشر شد.

از دیگر نشریات تخصصی زنان که در دوره قاجار منتشر شده‌اند می‌توان به مجله «عالم نساء» در تهران در سال ۱۳۳۸ قمری/ ۱۲۹۹ خورشیدی به صاحب‌امتیازی نوا به خانم صفوی اشاره کرد. همچنین «زبان زنان» در سال ۱۲۹۸ خورشیدی توسط صدیقه دولت‌آبادی هر ۱۵ روز در اصفهان منتشر شده یا شهناز آزاد در سال ۱۲۹۹ خورشیدی «نامه بانوان» را به صورت دوهفته‌نامه منتشر کرده است.

در شهر مشهد نیز زنان علاقه‌مند به روزنامه‌نگاری اقدام به انتشار مجله کرده‌اند. در اواخر دوره قاجاریه اولین نشریه بانوان خراسان با عنوان «جهان زنان» در مشهد انتشار یافت. اولین شماره این مجله ویژه بانوان در تاریخ ۱۵ اردیبهشت ۱۲۹۹ خورشیدی منتشر و در چاپخانه طوس چاپ شد. «جهان زنان» که ویژه بانوان خراسان انتشار می‌یافت، بیشتر مربوط به امور بانوان، تربیت اطفال، آشپزی، شیرینی‌پزی، مقام زن، معرفی زنان نامی و ... بود. درباره اینکه در آن ایام چند درصد از زنان جامعه روزنامه‌خوان بوده‌اند اطلاع دقیقی وجود ندارد ولی محتوای نخستین روزنامه‌ها حاکی از آن است که زنان هم اندکی در اخبار و وقایع داشته‌اند و اغلب وقایع مربوط به زنان اختصاص به حواادث و اتفاقات ناگوار دارد. قطعا یکی از کارکردهای روزنامه‌ها برای زنان بحث آگاهی، مشارکت‌های مدنی و حضور آنان در فعالیت‌های علمی و اجتماعی در زمان خود بوده است.

(۴)

شهربانو

۲۳ شنبه
۱۳ مرداد ۱۳۹۹
۱۳ دی‌ماه ۱۴۴۱ شماره ۳۲۸

اولین انتصاب بانوان در پست سیاسی استانداری خراسان رضوی

سعیده شکورزاده، دانشجوی دکتری علوم سیاسی، طی حکمی از سوی علیرضا رزم‌چسینی، استاندار خراسان رضوی، به سمت ریاست اداره سیاسی دفتر سیاسی، انتخابات و تقسیمات کشوری منصوب شد.